

KIS LAP

KUTYA-MACSKA BARÁTSÁG. (Lásd a 326. lapon.)

naeum-épület.
társulat.

AZ ÖRVÉNY SZÉLÉN.

— Elbeszélés. —

(VII. folytatás.)

ZELLE Zsiga gunyosan felkaczagott és távozott, nagyon kellemetlen érzelmek közt hagyva Andor barátunkat. Andor jóltudta, hogy Zsiga meg is teszi, amivel fenyegetődik: hogy valami gonosz csinyt forral az öreg bérlő ellen. Legjobb lett volna, értesíteni apácskát, vagy legalább Bélát; de erre Andor nem tudta magát elszánni, nehogy árulkodónak látszassék. Lefeküdt tehát és igen nyugtalanul aludt, mintha ő maga követett volna el valami gonoszságot.

Másnap este Béla, ki atyjával kissé hosszasan beszélgetett az ebédlőben, a háló-szobába érve, meglepetve látta, hogy Andor kabátja az ajtó mellett a földön hevert. Fölemelte s az ágy felé fordulva, melyben Andor aludni szokott, tréfásan mondá:

— Ohó Andor urfi, már megint dühösködtél valami miatt és széthánytad ruháidat. Mi a baj?

Semmi válasz sem jött a kérdésre s Béla az ágyhoz közeledve, még nagyobb meglepetéssel látta, hogy Andor még le sem feküdt s nincs is a szobában.

— Bizonyosan kint kószálnak megint a kertben, — pedig mama megtiltotta, hogy későn kint járjanak.

Épen ki akart menni, hogy beszéltsa őket, midőn valami csodálatos vörös fény, mely az alakon visszaverődött, magára vonta figyelmét. Kitekintett a szabadba s hamarjában azt hitte, hogy a hold kél föl oly haragos színben; de a fény mindinkább növekedett, magas szí-

porkák szálltak föl belőle, Ez nem a hold volt, hanem — tűzvész. Épen amint azt gondolta, nagy sietséggel nyílt föl az ajtó és Andor berohant.

— Nézd csak Andor, tűz van valahol! — szolt Béla.

De Andor, a máskor oly kíváncsi, izgékony fiu, nem sietett oda, hanem ágyára vetette magát és arcát a vánkosba temette.

— No, mi a baj? — kérdé Béla meglepetve.

Andor nem felelt és föl sem tekintett. Csak félig volt felöltözve; nemesak kabát nem, de mellény sem volt rajta, nyakendője hiányzott, inge több helyen el volt tépve, arcán pedig kék foltok látszóttak, — nyilván verekedett valakivel.

— Bizonyosan Zsigával volt megint bajod? — szolt Béla. Ismét veszekedtetek!

— Nem veszekedtünk.

— Hát elestél

— Nem estem el.

— De hát valaminek kellett történni!

Hol voltál?

— Nem voltam sehol. Ne-fárgass már annyit!

Béla abbahagyta s ismét a tüzet nézte, mialatt így szolt:

— Nagy tűz... szeretném tudni, hol van... nem igen messze lehet; mintha az ócska malom égne.

— Nem az ócska malom ég, hanem az öreg bérlő majorja.

— Honnan tudod? — kérdé Béla meglepetve.

— Tudom. Jó volna, ha lemennél apához és megmondanád neki, hogy menjen embereinkkel segíteni.

Andor ismét a párnába temette fejét s halkan mormogá:

— Oh, hogy nem tudtam előbb szólni!

Bélának feltűnt ugyan Andor sajátos magaviselete, de most a tüzvész fontosabb volt; sietett tehát atyjához, kit már éppen az ajtóban talált.

— Kedves apa, látod a nagy tüzet? Andor azt mondja, hogy a Buzás gazda majorja ég.

— Isten mentse meg a szegény embert! felelt az apa ijedten. Remélem, hogy Andor csalódik. De mindenesetre rögtön befogtok a fecskendőbe s megyünk segíteni, ha csakugyan ott van a veszedelem. Néhány percz alatt oda érünk.

— Én is mehetek, ugy-e apácska.

— Nem bánom, édes fiam.

Kimentek s az apa rögtön parancsot adott, hogy a kocsis fogjon be a fecskendőbe. Az udvaron együtt volt az egész háznép s ott állt köztük Zsiga is, bámulva a tűz fényét, mint a többiek. Mikor pedig Béla az apával a fecskendőn ülve elrobogott, Zsiga nyugodtan bement a házba és lefeküdt.

Aludt-e Zsiga ez éjjel, nem tudni, de hogy Andor nem aludt, az bizonyos. Ott feküdt az ágyon és merev szemekkel nézett ki az ablakon át a tüztől vörhenyes égre sokáig... nagyon sokáig. A tűz végre lohadni látszott s végre egészen kialudt, de Andor még mindig ébren volt. Egyszerre aztán kiugrott az ágyból, mert kocsi-zörejt és csakhamar az udvaron hangos beszédet hallott. Haza ért apja meg Béla s az eléjük sietett mamának elmondták, mit láttak. Andor elfojtott lélekzet-

tel hallgatózott az ablaknál s minden szót megérthetett, amint Béla elbeszélte, hogy csakugyan Buzás gazdánál volt a tüzveszedelem, valami gonosztevő fölgyújtott egy szalma kazalt, melytől könnyen meggyuladhattak volna a buza-asztagok s a ház és a gazdasági istállók is. Szerencsére a gonosz gyújtogató nem gondolt arra, hogy éppen ellenkező irányból fúj a szél és így a lángok nem csaptak át a drága buza-asztagra, mindent meg lehetett menteni, csak a szalmakazal égett oda; ez is nagy kár a szegény bérlőnek. Keresik is a bűnöst és mindjárt holnap itt lesz a szolgabíró a csendbiztosokkal.

Mikor Béla a szobába ért s testvéreinek el akarta mondani az ujságot, úgy találta, hogy már mindnyájan mélyen alusznak, olyan mélyen, hogy bár többször hangosan kiáltott reájok, épenséggel nem birta őket fölébreszteni. Lefeküdt tehát maga is és csakhamar jóízűen elaludt.

Másnap, midőn a család a reggelenél egybegyült, az apa rendkívül komoly volt, a mama arcán is nagy aggodalom látszott s Béla nem tudta, mire magyarázni szülei komolyságát. Zsiga daczos, komor arcczal ült ott, mint rendesen, Andor pedig, ki legkésőbb jelent meg, halál-sápadt volt s oly erőfeszítéssel nyomkodott le minden falatot, mintha mindig megakadt volna a torkán. Anyjára pedig a viláért sem mert volna föltekinteni.

És amint az apa éles szeme látta Andor zavarát, csak még inkább elkomolyodott, mert eszébe jutott, mit mondott minap Andor, miként fenyegetőzött, hogy boszut fog állani az öreg bérlőn. És mégsem tudta elhinni... mert hiszen hallotta,

hogy azóta Buzás gazda kibékült, kezét is szoritott Andorral és . . . az lehetetlen, hogy Andor, aki oly becsületes, őszinte fiu, a kibékülés után mégis boszút állott volna! De hátha mégis!

Az apa nem akart ok nélkül gyanusítani, ártatlant vádolni; egyelőre tehát nem

szólt semmit: mikor azonban a fiuk iskolába mentek, Bélát egy perczre visszahívta és kérdé:

— Kedves fiam, nem tudod, mi baja Andornak?

— Nem tudom, apácska;

— Miért volt tegnap oly zavart, mi-

NAGY MŰVÉSZ. (Lásd a 335. lapon.)

kor a tűz kiütött? Azt mondtad, hogy szinte kétségbeesetten dőlt ágyára és küldött tégedet hozzám, hogy menjünk segísre.

— Az igaz, de én nem képzelhetek mást, mint hogy Andor nagyon megijedt.

— Nem, valami más okának kellett

lenni. Ha tudod, mondd meg, kedves fiam. Andor és mindnyájunk javáért.

— De igazán, kedves apa, nem tudok semmit.

Az apa jól ismerte Béla őszinteségét, nem kérdezősködött tehát tovább, hanem

midőn a fiuk eltávoztak iskolába, ő maga is elindult a Buzás gazda majorja felé, hogy valami ujságot halljon a tegnapi veszedelemről. Hallott is, még pedig olyat, hogy megrendült belé a szive.

Az öreg bérlő épen a leégett kazal közelében volt s nézegette a pusztulás helyét, mikor pedig a vendég közeledését ész evette, még mogorvább arcot csinált, mint rendesen.

— Jó reggelt, szomszéd! Hát van-e valami ujság? Tud-e már valamit, ki a gyujtogató?

— Tudni bizony még nem tudom... legalább nem merem határozottan mondani... hanem gyanitom.

— No's kire gyanakszik?

— Kire? Hát... izé... ne vegye rossz néven, ha megmondom... nem állítom bizonyosan... de a kerülő mondja, hogy alig egy negyedórával a tűz kiütése előtt a tekintetes ur fiait látta a mezőkön keresztül ide sietni... én bizony nem tudom, mi dolguk lehetett itt késő éjszaka. Már sötét volt, a kerülő nem tudja bizonyosan, melyikök volt; de a nagy szalmakalapjukról rájuk ismert.

Tófalvi ur elsápadt s rövid szünet után így szólt:

— Nem értem... és nem akarom hinni. De meg lehet győződve Buzás szomszéd, hogy nyomába járok a dolognak s aztán majd beszélünk még erről.

Buzás gazda szinte megijedt Tófalvi ur komoly arczától és csitítólag mondá:

— Oh kérem... hiszen én nem mondtam... a világért nem mondtam... csak úgy... izé... furcsa, hogy épen

itt jártak. Meglehet hogy nem is igaz, hogy a kerülő tévedett.

De Tófalvi ur nem hallgatott reá többé, hanem megindult hazafelé a mezőn keresztül, a rövidebb uton. Eszébe jutott, hogy este Andor mily zavart volt s hogy tudta, hol van a tűz, midőn a többiek még nem is gyanithatták. Ez volt a jel! És amint mélyen elgondolkodva tovább ment, egyszerre meghökkenve állt meg: egy helyen a fű erősen le volt tapodva, mintha itt valaki hempergett vagy dulakodott volna, egészen közel pedig egy kék kendő feküdt — az Andor nyakkendője! Könnyen ráismerhetett, mert alig egy-két hete vette neki.

(Folytatása következik.)

B I Z T A T Á S.

— Arabs mondás után. —

LAJOSKA ne tagadd,
Hibádat bevalljad,
Más napra ne hagyjad —
Mert addig megdagad.

KUTYA-MACSKA BARÁTSÁG.

(Képpel a czimlapon.)

HORDÓ-palotája mélyén
Nyujtózódik a vén macska ;
Körülte, a hordó szélén,
Játszik a három fiacska.

Czieza-mama nagy boldogan
Dorombolva nézegeti:
Kinek van még a faluban
Oly családja, mint ő neki?

S aztán — egér akad böven,
S ha nem akad, kerül egyéb.
Soh' sincs hiány a bendőben,
Mert birják az asszony kegyét.

Hanem hát a földön itt lent,
A boldogság sem tökélyes:
Dicsérhetjük a jó Istent,
Ha csak egy napunk is édes.

Mért is van a földön kutya
S a kutyák közt mért van *Morgó*,
Ki cziezáékat ugatja
S meghempergeti a hordót?

AZ ÓRIÁS KIGYÓ.

(Képpel a 328—329. lapokon.)

SZEGÉNY őzike! Már hasztalan vergődik, vége van, többé nem menekülhet szörnyü ellensége hatalmából! Egyetlen szoritással összetöri csontjait, aztán fölfalja!

Az óriás kigyó, e veszedelmes szörnyeteg legsűrűbben található Azsia déli részeinek rengeteg őserdeiben, hol a fákon tekergőzve lomhán hever, míg meg nem éhezik. Hossza nem ritkán 25—30 láb s ereje oly rettenetes, hogy a tigrist, oroszlánt is megöli, ha egyszer körül-fonnia sikerül.

Egyik fáról a másikra gyűrűződve, zajtalanul csuszik a vizek, források közelébe, mert nagyon jól tudja, hova járnak az erdei vadak inni. Itt aztán valamely sűrű lombu fa ágai közt leskelődik, míg valamely állat szerencsétlenül odatéved a fa közelébe; ekkor hirtelen ráveti magát s míg fél testével a fán tartja magát, másik felével jáldozata köré göngyölődik s ennek minden csontját izzé porrá töré; azután szőröstül bőröstül fölfalja.

Ha egyszer jóllakott, akkor több napig meg sem mozdul, mert ha akarna sem tudna, úgy teleszi magát. Ha ilyenkor találják rá az emberek, könnyen agyonüthetik bottal is, míg különben nagyon veszedelmes ellenfél, mert ha egy pár golyó a testébe furódik, attól semmi baja nem esik, csak annál dühösebben igyekszik megragadni ellenségeit.

A mi erdeinkben, szigeteinkben minket nem fenyeget sétaközben ilyen veszedelmes szörnyeteg s ezt bizony nem is bánjuk, ugy-e?

KÉPREJTVÉNY.

— Földrajzi. —

Kis Értesítő.

A magyar vitézek immár haza érkezvén a harctérről s a sebesültekről már gondoskodva levén, az adományok gyűjtését ezennel befejezettnak nyilvánítom.

Ezuttal a magam nevében is köszönetet mondok kis olvasóimnak, kik felhívás nélkül is oly számmal siettek enyhíteni a szerencsétlenek szenvedését!

FORGÓ BÁCSI.

AZ ELVARÁZSOLT KIRÁLYKISASSZONY.

— Vigjáték egy felvonásban. —

Személyek:

FANNIKA, }
ÖDÖN, } testvérek.

JULISKA, kis szobaleány.
KATICZA, parasztleány.

A színhely csinosan butorozott szoba, egy ablakkal és egy ajtóval. Jobbra szekrény, székek. Balra kerevet, előtte asztal és székek. A kályha mellett spanyol-fal vagy egy nagyobb kályha-ellenkező.

I. JELENET.

Fannika, Ödön a kereveten ülnek, Juliska zsámolyon ül mellettök.

Juliska. Ugy bizony... Boriska aztán haza került Tündérországból és nem is kívánta többé soha, hogy királykisasszony legyen, hanem boldogan és elégedetten élt szegény szüleinél és még ma is él, ha ugyan már meg nem halt. — Eddig volt, ugy-e szép volt.

Fannika. Nagyon szép volt!

Ödön. Az ám! Csak az kár, hogy most már nem válik a libapásztor leány olyan elvarázsolt királykisasszonnyá. Szeretnék egyszer ilyesmit látni. Furcsa volna, ugy-e? Haha!

Fannika. Oh te bolondos Ödön. Hiszen ez csak mese... most már több eszök van a libapásztor leányoknak. De majd el is felejtettem, hogy a hajam még nincs rendben... Juliska, fésülj meg és kösd a hajamba a kék szalagot. Mamácskáék nem sokára hazaérkeznek a városból.

Juliska (megsimitva Fannika haját és szép kék szalaggal megkötve.) Oh, még az jó ideig tart... még talán meg sem érkezett a vasúti vonat, melyen az új nevelőnőt várják... a várostól ide pedig szintén eltart egy óráig.

Ödön. Jaj, az a nevelőnő! Beh kár, hogy már megérkezik. Vége a jó vaká-

ciónak s lesz megint sok keserves leczke. (Kopogás.) Szabad!

II. JELENET.

Voltak, Katicza.

Katicza (kezében egy kis bögrével.) Csés jó napot kívánok, nasságos kisasszony... tesszen venni szép epret! Egészen friss, most hoztam az erdőből.

Fannika. Hadd lássuk, jöjj közelebb, mutasd azt a szép epret!

Katicza (félénken közeledik és átnyújtja.) Tesszen!

Ödön. Aztán hogy adod?

Katicza. Hát... hát... azt hiszem, az öt krajczárt megéri... igazán megéri kérem ássan... messze jártam érte a nagy erdőben.

Fannika. Az bizony messze van. No, itt egy ezüst tizeske. Juliska, töltsd ki ezt az epret és hozd vissza a bögrét. (Juliska kimegy a bögrével.)

Katicza (nagy örömmel átveszi a tizest.) Egy ezüst tizes! Jajajaj! Fog majd örülni az öreg szülém! Ma már aztán nem fog pörölni, hogy hiába kószálok egész nap.

Fannika. Oh hát olyan nagyon szegények vagytok?

Katicza. Bizony szegények. Éd's apám meg éd's anyám meghaltak, az öreg

(Folytatása a 339. lapon.)

Az óriás kígyó. (Lásd a 326. lapou.

(Folytatás a 327. laphoz.)

anyám pedig már nem igen tud dőgozni, mer' nagyon öreg; így hát én is járok az erdőbe, szedek gombát, epret, amiért aztán kapok egy pár karajczárt.

Juliska (visszatér és átadja Katiczának az üres bögrét.) Itt a bögréd!

Ödön. De hiszen akkor nagyon rosszul éltek, ugy-e? No megállj, legyen egyszer jó napod! Juliska, hozdd be azt a maradék süteményt, meg az édes bort.

Juliska. Igen is! (El.)

Fannika. És hogy hívnak?

Katicza. Már hogy mi a nevem? Hát Katicza.

Ödön. És jársz-e iskolába?

Katicza. Iskolába? Na bizony, van jó dolgom! Azalatt inkább járok kint az erdőben. Rekr'am minap is aszondta ugyan, hogy iskolába kellene járnom, de nekem nincs hozzá kedvem.

Juliska (visszatér, egy tányéron süteményt hoz, egy palaczkot és poharat.) Itt a sütemény és a bor.

Fannika. No, Katicza, ülj ide mellém a pamlagra és egyél.

Katicza (félénken le akar ülni, de ijedten visszaugrik.) Jaj, leszakad.

Fannika (nevetve.) Ne félj semmit... ez csak ruganyos, de le nem szakad. Ülj le bátran és egyél. Meglásd milyen jó.

Katicza. Köszönöm. (Leül s jóízűen eszik, iszik.)

Ödön. No, jó-e?

Katicza (nagyokat nyelve.) Meghiszem azt! De jó ám! Ez aztán nem olyan, mint a mi száraz kenyerünk! Hej, csak én egyszer találkozhatnám az erdőben azzal a

tündér királynővel, hogy belőlem is afféle királykisasszonyt csinálna.

Fannika. És ugyan mért kívánod azt?

Katicza. Oh, tudom én mért! Mesélte nekem a nagyanyám, milyen jó dolguk van azoknak, akik ilyen kastélyokban laknak; azoknak nem kell ám dőgozni.

Ödön. Hát nem szeretsz dolgozni.

Katicza. Nem én. Kivált fanni mán épen nem.

Fannika. De lásd, ha dolgozni sem szeretsz, tanulni sem szeretsz, akkor rossz dolgod volna mint királykisasszonynak is. Mert annak is kell ám tanulni.

Katicza. Oh persze! Aztán ha kell is, mégis jobb dolga van... ilyen jó kalácsot eszik, mint ez ni... aztán ilyen pompás édes bort iszik.

Ödön. No hát csak egyél-igyál, ha jól esik.

Katicza. Köszönöm, bizony jó, (iszik) nagyon jó... az ám... nagyon jó... csakhogy olyan furcsa... hihih... olyan nehéz lett e fejem... aztán... nini... hogy forog a szoba... (hátradől.) Ah!

Fannika (ijedten.) Az Istenért! Rosszul **Juliska** jött!

Ödön. Nem kell félni, nincs semmi baja. (Nevetve) Csak egy kicsit becsipett, nincs szokva a borhoz. (Hirtelen nagyot kaczag.)

Fannika. Nos, mit nevedsz?

Ödön. Haha! Pompás gondolat! Nagyszerű! Haha! Hogy fog majd bámulni!

Fannika. De hát mi az?

Ödön. Hát tudjátok mit? Katicza elaludt... mire fölébred, elhíttük vele,

hogy ő nem Katicza, hanem valami herczegkisasszony.

Juliska. Oh, ifiur, de Katicza nem hiszi ám el.

Ödön. Dehogynem, csak bizzátok reám és tegyétek meg amit mondok. Itt vannak a szekrényben mindenféle ruhák, kalapok Irma néniunktól, a mamától, apácskától; olyan maskarába bujhatunk, hogy bizonyosan meg nem ismer. Én fölteszem apácska szemüvegét, csinállok czukorpapirosból hegyes kalapot s tudom, rám nem ismer. Ti is tegyetek fel mindenféle tarka kendőt, fejkötőt, tollas kalapot, köpönyeget, — amit épen találtok.

Fannika. Igen ám, de ha Katicza végig néz magán: látni fogja, hogy ő csak a régi.

Ödön. Hát őt is öltöztessétek fel! Adjátok reá a mama hosszú reggeli ruháját, abból ki sem fog látszani, aztán valami magas sarku czipőt, hadd érezze, hogy nem olyan papucsban jár, mint eddig. Ezt a spanyolfalat ide hozzuk, mintha gondoskodva volna hogy senki se háborgassa álmában. (Odahuzza, úgy hogy Katiczát eltakarja a nézők elől.) Csak gyorsan, míg föl nem ébred.

Fannika. No jó. (A szekrényből kiszed mindenféle ruhát). Fogd, Juliska, ezt öltsd rá Katiczára. (Egyszerű női ruhát és kesztyüt czipőt ad neki, Juliska a spanyol fal mögé megy.) Ámbár nem tudom... hátha nem jót cselekszünk?..

Ödön. Oh, dehogynem, csak ártatlan tréfa, Aztán Katicza javára fog szolgálni. Hát csak szaporán készüljétek. Én majd az ajtó mögött leskelődöm és a kellő pillanatban belépek. Te, Fannika, a herczegnő

udvarhölgye léssz, (Juliska kijön a spanyol fal mögül,) te pedig, Juliska, a komorna léssz. Ozsonánk épen kész, majd meg is traktálhatjuk; no's hát gyorsan készüljétek! (El.)

III. JELENET.

Fannika, Juliska, Katicza.

Fannika. Hamar, Juliska.. add reám ezt a köpönyeget... a fejemre meg ezt a kalapot... a fátyolt félig leereszttem... így ni... még legyezőt a kezembe... te pedig kösd fel ezt a nagy fejkötőt és öltsd fel ezt a tarka zekét... így ni. Nem hiszem hogy fölismerjen.

Juliska (nevetve.) De még saját magát sem fogja megismerni. Épen reá illik az Irén kisasszony ruhája, — csak a hosszú uszálylyal majd nem tudom, hogy fog boldogulni.

Katicza (a spanyol fal mögött ásit). A-a-áh! Nini... hol vagyok?

Fannika (halkan.) Már fölébredt, — toljuk felre a spanyol-falat! (Megtesszik és alázatosan hajlongva közelednek Katiczához.)

Katicza. Ejnye, hogy elaludtam. (Felül.) De hát hol is vagyok? (Bámulva és ijedten nézi magát.) Nini... hát ez miféle boszorkányság? Ki adta reám ezt a szép ruhát... meg a kezemre ezt a keztyüt... Na, ez már csak furcsa! (Fel akar állni.) Jaj... mi van a lábamon... hogy szorít... a sarkam alá meg diót raktak! (Visszaesik a pamlagra.) Uram Teremtőm, mi történt velem! Álmodom-e vagy el vagyok varázsolva?

Fannika (közelebb lép.) Parancsol valamit, kegyelmes herczegnőm?

Katicza. Micsoda? Már hogy én? Én herczegnő? Már ugyan miféle herczegnő volnék én?

Fannika. De hát mi volna más egyéb, ha nem a mi kegyes herczegnőnk?

Katicza. Ne izéljen már no! Hát'szen én a Parajos Katicza vagyok amonnan a faluból . . . vagy mi . . . (magát nézegetve.) Talán nem az vagyok többé?

Fannika. Kegyelmes herczegnőm nagyon élénken álmódott . . . sokat méltóztatott sétálni, nagyon elfáradt, onnan van e furcsa álom.

Katicza. Sétáltam? Hm . . . Nem emlékszem. (Fölugrik.) És mégis úgy van, amint mondtam, én az árva Katicza vagyok!

Fannika. Csak csöndesüljön le, herczegnő. Julia!

Juliska. Parancsol, grófnő.

Fannika. Hozza be a herczegnő özsonáját. (Juliska el.) Mindjárt jobban lesz, herczegnőm, ha megitta kávéját. Ebédre keveset evett, nem volt étvágya.

Katicza (folyton szemét dörzsölve.) Keveset ettem? No, az igaz . . . de hogy apétusom ne lett volna, arról semmit sem tudok . . . De ez mégis nagyon furcsa . . . ez nem lehet . . .

Juliska (belép, tálcán kávé edényvel, melyet Katicza elé az asztalra tesz.) Parancsoljon, kegyelmes herczegnő! (Eléje teszi a teli csészét.)

Fannika. Kóstolja csak meg, herczegnő, bizonyára izleni fog.

Katicza (nagyokat hörpint.) Az ám, ez nagyon jó.

Fannika. No's ugy-e, most már elhiszi, hogy nem valami árva Katicza.

Katicza (kétkedve rázza fejét.) Nem tudom én . . . akármi legyenek, ha tudom, ki vagyok . . . de hát maga kicsoda?

Fannika. Én? Én Teréz grófnő vagyok, a herczegnő szolgálattelévő udvar hölgye . . .

Katicza. Micsoda? Grófnő? És szolgál az én udvaromban? Soha bizony. Utóljára még csakugyan igaz lesz, hogy herczegnő vagyok. (Juliskához.) Hát maga kicsoda? Mit akar?

Juliska. Én Julia vagyok, kegyelmes herczegnőm első komornája. Itt vagyok, hogy kegyelmes herczegnőm haját rendezzem.

Katicza. Az én hajamat. Az bizony nem szükséges, megfésülködtem már a mult vasárnap.

Fannika. A herczegnő ma nagyon tréfás . . . de valóban ideje elkészülni, mert nemsokára vendégek jönnek.

Katicza. No jó, ha már épen herczegnő vagyok, hát nem bánom. Tegyenek velem, amit akarnak. (Juliska szétbontja, fésüli Katicza haját, tarka szalagokat köt belé, csokrokat tűz feje tetejére s koronként erősen meghuzogatja.) Jaj! No ne tépje a hajamat! Jaj! (Odakap kezeivel.) Inkább nem vagyok herczegnő! Mindjárt megkarmolom!

Fannika. Csak türelem . . . talán parancsol időtöltésül egy darab süteményt? (Ad neki.)

Katicza. Nem bánom. (Eszik.) De azért ne cibáljon, aszondom! . . . vagy ha cibálnak, akkor adjanak még valamit harapni. Így nem bánom, ha örökre herczegnő maradok is . . . nem rossz mesterség.

Juliska. Így ni, már készen van.

Fannika. Ott a tükör, nézze meg magát, herczegnőm, jól van-e?

Katicza (bukdácsalva a tükör elé lép.)
Jaj a lábam . . . ugy szorit! (A tükörbe néz és nagyot kaczag.) Hihihí! Az én vagyok?
Jaj, milyen figura! Hihihí! Nagyon szép!
(Huzogatózik ruhájában.) De nagyon alkal-
matlan.

IV. JELENET.

Voltak, Ödön.

Ödön (belép, hosszú haju parókával, háromszögű hegyes kalappal, orrán pápaszemmel.) Legalázatosabb szolgálja, kegyelmes hercegnő, van szerencsém jelenteni, hogy ma van a lecke-órája.

Katicza. Hát ez miféle furcsa szent?

Ödön. Kegyelmisséged nagyon tréfás. Én nem vagyok szent, hanem a táncmester, kitől a hercegnő táncolni tanul.

Katicza. Táncolni tanuljak? Kell is nekem tanító, — csak cigány legyen. Látná csak, mikor a felszemü Füttyü a kocsmában játszik, hogy eljáróm az ablak alatt . . .

Fannika. De hercegnő, mit beszél!

Katicza. No mit? Hát az sem igaz? Azt is álmodtam? No jól van, nem bánom, de akkor adjanak még ennem . . . meg abból a jó édes borból. (Iszik.) . . . Így ni, most hát táncoljunk.

Ödön. Előbb csak a lépéseket tanuljuk. Teréz grófnő majd kézen fogja a hercegnőt és együtt teszik a lépéseket, amint mutatom. (Katicza fölkel s Fannika kezét fogja.) Tessék reám figyelni. (Tánclépéseket tesz.) Egy-kettő, egy-kettő . . . közben szépen meghajolni . . . így ni . . .

Katicza (utánozza, de hosszú uszályába bonyolódik.) Jaj . . . ez nehéz . . . no no . . . mindjárt elesem . . . jaj! (Elesik.)

Fannika. Oh, oh . . . sebjaj! (Fölsegíti Katiczát.)

Katicza (mérgesen a pamlagra veti magát.) Én nem tánczolok . . . takarodjanak . . . nekem nem kell az ilyen ostobaság! . . .

Ödön. Oh, az nem járja. Minden jól nevelt hölgynek tudni kell, illedelmesen lépegetni, meghajolni, sőt még ülni is. Oh Istenem, épen most is, hogy ül, hercegnőm! Nem szabad ám így dülöngözni! Szépen, egyenesen kell ülni . . . így ni . . . (erővel fölegyenesíti.)

Katicza. De én úgy akarok ülni, ahogy nekem tetszik. (Toporzékolva.) Hagyjanak nekem békét, ne kinozzanak!

Fannika (könyvet vesz elő.) Jól van, tehát hagyjuk a tánclecczkét; inkább tanuljuk az olvasást.

Katicza (ijedten.) Hiszen maga talán csak nem rektor? Én nem akarok tanulni . . . nem, nem!

Fannika. Ennek meg kell lenni!

Katicza. Hát akkor minek vagyok hercegnő, ha egy perczig sincs pihenés sem? Én nem akarok kinlódni, inkább megeszem még ezt a maradék süteményt . . . még egy kis bor is van. Maguk pedig mehetnek Isten hírével. (Eszik-iszik.)

Fannika (Ödönhöz és Juliskához.) Ez aztán nem afféle ostoba libapásztor leány! Már szinte szeretnék tőle szabadulni.

Ödön. Igen ám, de hogyan?

Juliska. Ki kell gondolnunk valamit. Várjanak csak, ifiur, mindjárt visszatérek. (El.)

V. JELENET.

Voltak, Juliska nélkül.

Katicza (miután egy ideig evett-ivott, hirtelen hátradől.) Jaj Istenem, milyen

roszul vagyok! Jaj a fejem! a gyomrom!

Fannika (ijedten.) No még csak ez kellene! Még meg is betegszik a nyakunkon!

Ödön. Könnyen megeshetik. Sokat evett és bort is ivott, amihez nincs szokva. Hogy szabaduljunk meg tőle?

Fannika. Igazán nem tudom . . utóljára még el sem hiszi, hogy ő mégis csak a szegény árva Katicza.

Ödön. Kisértsük meg. (Katiczához.) Emlékszik még, mit álmodott az elébb, mikor itt elaludt? Azt álmodta, hogy szegény árva leány . . .

Katicza. Oh, hiszen azt csak álmodtam, azt mondták . . sokkal jobb dolgom volna itt, csak békén hagyjanak.

VI. JELENET.

Voltak, Juliska.

Juliska (belép.) Kérem alássan . . egy szegény öreg asszony van odakint, nem tudom, mit akar . . azt mondja, hogy egy kis unokája van, Katicza, aki epret hozott ide a kastélyba és aztán nem tért többé vissza . . .

Katicza (hevesen fölgorva.) Az én vagyok . . és az a szegény öreg asszony az jó öreg azülém! Oh . . csak bolonddá tettek engemet . . én nem vagyok semmiféle hercegnő, én a szegény árva Parajos Katicza vagyok és inkább maradok szegény, inkább dolgozom, hogysen ilyen fényes szobákban kinoztassam magamat. (Ödön, Fannika és Juliska ezalatt levetik áruháikat.)

Fannika. Ez már okos beszéd, Katicza.

Katicza (bámulva.) Mi . . micsoda . . hisz . . hisz ez az a kisasszony, aki tőlem

az epret megvette. Oh, hát mért üztek velem olyan bolondot?

Ödön. Ne sirj, Katicza, csak a javadra tettük. Azt mondtad, hogy nem szeretsz sem tanulni, sem dolgozni. Lásd, ha valamit tanultál volna, nem hitted volna el, hogy át lehet téged varázsolni királykisasszonynak; és azt is tapasztalhattad, hogy ha itt kellene élned, olyan dolgokat kellene csinálnod, ami neked kellemetlenebb, mint ha dolgoznod kell.

Juliska. Ugy bizony, mindenki azt tegye, ami a kötelessége és ne irigyeljen másokat.

Katicza (lassan levette áöltönyét.) Igaz . . igazuk van . . adják vissza kis bögrémet . . visszamenek nagyanyámhoz és majd igyekszem, hogy jobb legyek!

Ödön. Mi pedig ezt megkönnyítjük neked. Van havi zsebpénzünk, megvesszük neked az iskolai könyveket, szegény nagyanyádat pedig segíteni fogjuk; és ha szorgalmas maradsz, megkérjük szüleinket is, hogy segítsenek és akkor majd derék leányka válik belőled.

Katicza. Oh, hogy köszönjem meg jószágukat!

Fannika (vigan.) Ugy hogy többé ne kíváncsozzál a tündér után, aki átvarázsoljon királykisasszonnyá!

(Függöny lekördül)

EGY ÁZSIAI KIS KIRÁLYFI.

(Képpel a 336. lapon.)

QLYAN kicsike, hogy a példaszó szerint még alig látszik ki a földből, és már kardot visel, még pedig nem afféle játékszert, minővel nálunk a fiúk katonásdit játszanak, hanem valóságos éles kardot, melynek tokja, fogója drágakövekkel van

kirakva. És akármilyen kicsike, azt hiszem, hogy már tudja is forgatni a kardot akár egy öreg katona.

Azsiában, mint tudjátok, sok nagy birodalom van, melyek közül némelyik, mint Khina és Japán, a műveltségnek már magas fokán áll. De vannak olyan országok is, melyek még nagyon hátra maradtak s melyekben a nép mai nap is a háboruszkodást szereti leginkább. E népek jobbára mohammedán vallásuak s azt hiszik, hogy nincs szükségök semmiféle más tudományra, mint a mi a Koránban, az ő szentírásukban foglaltatik. Az ő tudósaik a papok és szerzetesek, a szegényebb emberek szántogatnak s holmi egyszerű mesteriséget is üznek, de a ki csak teheti, nem dolgozik, hanem fegyverforgatással tölti idejét. Ha épen ellenségük nincs, hát betörnek a szomszédba rabló kalandokra.

E népek természetesen olyan fejedelmet szeretnek, aki maga is vitéz és narczias. Ezért a kis királyfinak már gyenge korából leginkább a fegyverforgatást kell tanulni, egyéb tanulással aztán nem sokat bajlódik. Tudatlan is marad aztán, az igaz, s mikor trónra kerül és uralkodik, ép olyan babonás mint legegységűbb allatvalója s tudom, az én kis olvasóim közül akár melyik jobb tanuló valóságos tudós volna egy ilyen ázsiai királyi udvarban.

NAGY MŰVÉSZ.

(Képpel a 324. lapon.)

MILYEN szörnyű lárma? . .
— Azaz, hogy bocsánat!

Amott a szobába'

Valjon honnan támad

Az a büvös, bájoló,

Igéző, varázsoló,

Szívlagyító

(Már hogy inkább fejkábitó)

Hang-hullámozás?

Biz az senki más,

Oly iga: mint élek,

Mint a Liszt Ferencz! —

Vagy hát, mit beszélék —

Csak a kis Ferencz.

De azért a zongoráját

Ugy üti-veri,

Hogy Ilon s Feri

Elragadtatva kiáltják:

»Hisz ez mesteri!«

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« XV. köt. 18-ik számában közölt képrejtvény megfejtése:

„Óramutató.“

Helyesen fejtették meg: Balássovich Alice, Bobula János, Kánitz Ilona és Géza, Leipzig Margit, Stern Henrik, Szentirmay Béla, Poklop Vilmos, Sey Szilvester és Tamás, Török Berta, Jegesi Mariska, Lovász Irma, Scherz Irén, Szénási Emma, Siklóssy Irma és Gyula, Zuna Irma és Gusztáv, Richter Aladár, Kovács Dezső, Tamás Sándor és Gyula, Kreskay Piroska, Stern Boriska és Johanna, Inselt Manó, Fraenkel József, Siska Erzsike, Auer Lujza és Károly, Dapsy Villi és Viktor, Sellyey Ilona, Hertelendy Lóra, Nicora Ilona és János, Baczó Erzsé, Balás Irénke, Gasparik Géza, Porges testvérek, Koczán Gábor, László és Gyuri, Börzsöny Klémike, Menczel Szeréna, Spitz Adolf, Burger Vilma, Freund István, Altver Jozefa, Mendl Hermína és Miklós, Teitlbaum Arthur, Kacsvinszky János, Bogay Leontin, Ary Pál, Szőke Erzsé, Rhorer Anna és Margit, Piller Miklós, Schőja Aladár, Pákh Albert, Gulyás Lajos, Radimetzky Viola, Lövinger Bernát, Vámosy Zoltán, Farkas Vince, Győry Tibor, Singer Hermin, Teréz és Irma, Szemere Béla, Buday Emma, Bayer Anna és Manó, Dietl Gusztika, Hammerschlag Alfred, Klein Etelka, Rozenberg Fanni és Száli, Mandel Emma és Józsi, Lázár Juli, Lina és Gyula, Wohl Henrik és Izidor, Klein Száli, Nagy Ilonka, Margit és Ida, Ebergényi Adél, Kubinyi Pali, Stiller Margit és Klárka, Korach Jenő és Manó, Cserna Ilonka, Margit és Erzsike, Auer Teréz és Albert, Zadubánszky Róza, Horváth Ida és Malvin.

*

A »Kis Lap« XV. köt. 17. számában közölt rejtvények megfejtését utólag még beküldték: Veisz Andor és Viktor, Ebergényi Adél, Repczky Irén és Anna.

Egy Ázsiai Kis Királyfi. (Lásd a 334. lapon.)

Felelős szerkesztő: *Forgó bácsi*. Kiadó-hivatal: Budapest, barátok-tere, 3-ik sz., Athenaeum-épület.
Budapest 1878. Nyomtatja a kiadó-tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai részv. társulat.
Megjelen hetenként egyszer, 16 oldalon.